

**СУЧАСНИЙ ДОСВІД ПАМ'ЯТКООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
У ХАРКІВСЬКОМУ РЕГІОНІ (поч. ХХІ ст.)**

Ліхолетов Я. В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Розглянуто питання, які стосуються розвитку пам'яткоохоронної діяльності у Харківському регіоні на поч. ХХІ ст. Активізація пам'яткоохоронних процесів в незалежній Україні, відбувається після затвердження та прийняття Закону України «Про охорону культурної спадщини» (2000 р.). З метою його реалізації, в Харківській області було розпочато інвентаризацію та моніторинг об'єктів культурної спадщини, які перебували на державному обліку ще з часів радянської влади в Україні.

Як свідчить проведена робота, більшість з цих об'єктів складають пам'ятки археології, майже 90 % яких розташовані в сільській місцевості. Для здійснення інвентаризації, обстеження пам'яток історії та культури були створені районні комісії. За матеріалами профільних установ відомо, що найкраще цю роботу комісії виконали в Сахновському, Печенізькому, Кегичівському, Валківському, Зміївському районах. Інвентаризація, поточний моніторинг та проведення візуального огляду всіх видів пам'яток проводилась з 2001–2004, 2007–2008, 2013–2021 рр.

До 2003 р. в Харківському історичному музеї функціонував відділ охорони пам'яток, який виконував вказівки спеціально уповноважених органів культурної спадщини. Наприкінці 2003 р., шляхом ліквідації і виділення відділу було створено комунальний заклад «Харківський науково-методичний центр охорони культурної спадщини», на який покладено ряд функцій та задач пов'язаних з виявленням, дослідженням, обліком пам'яток тощо. Одним із завдань вищезгаданого центру є опрацювання матеріалів до Харківського тому енциклопедії «Звід пам'яток історії та культури України». Дана енциклопедія являється основною науковою базою для складання та упорядкування Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

Виконання державних завдань пов'язаних з охороною пам'яток у регіоні, покладено на Харківську обласну державну адміністрацію, а саме на департамент культури та туризму, а також департамент містобудування та архітектури. Серед громадських інституцій, на пам'яткоохоронній арені залишається Українське товариство охорони пам'яток історії та культури (ГО «УТОПІК»), яке незмінно існує понад півстоліття. Діяльність ГО «УТОПІК» визначена окремими положеннями ЗУ «Про охорону культурної спадщини», ЗУ «Про охорону археологічної спадщини», та низкою інших нормативних актів, які безпосередньо стосуються пам'яткоохоронних процесів.

Функціонування громадських та наукових ініціатив, які існують в унікальному симбіозі з державними органами охорони культурної спадщини, формують новітню прогресивну систему пам'яткоохоронної діяльності в регіоні відповідно до сучасного Українського законодавства.